

Vad är civil olydnad?

Civil olydnad är i traditionen från Thoreau och Gandhi[1]:

1. Öppen, offentlig handling,
2. som använder ickevåld.
3. Den är olaglig, eller bryter mot regel, order eller beslut.
4. Den har dessutom samhälleliga, politiska, sociala och etiska syften.
5. Den använder straffet för att bryta lydnaden.

Civil betyder medborgerlig. I ickevåldsrörelsen[2] står civil dessutom i motsatsställning till våld och militär. De som utför handlingen uppträder med vänlighet[3] och respekt för motparten som person.

Med motpart menas samtalspart. Dessa kan vara åklagare, polis, regering, ägare till ett företag, arbetarna på en vapenfabrik, lydiga medborgare men även andra aktivister.

Civil olydnad utförs offentligt. Civil olydnad är inte att i nattens mörker måla ett anonymt budskap. Deltagarna smiter inte undan polis, rättegång, straff och andra konsekvenser.

Mohandas Gandhi, och på senare år Judith Butler[4], visar hur sårbarhet är avgörande för att kunna leva tillsammans, och för politisk förändring. Deltagare i civil olydnad river genom sin sårbarhet lydnadens fängelse. De smiter därför inte undan från straff eller hot.

Fängelsemurar är alltid vrängda ut och in. Fängelser är till för att producera lydnad snarare än att straffa de olydiga. Fångarna är därför de medborgare som genom lydnad aldrig placeras "i" fängelse. Det finns olika murar som fångar oss i lydnad: rädsla för straff och våld, samt rädsla för uppsägning och andra påföljder.

Per Herngren

2012 05 02, version 2.1

Referens

Per Herngrens [texter om civil olydnad](#).

Fotnoter

[1] Detta är inte en definition utan en beskrivning av Thoreaus och Gandhis syn på civil olydnad.

[2] *Ickevåldsrörelsen* kallar jag den rörelse som i tradition från Thoreau och Gandhi arbetar med, eller reflekterar över, frågor om civil olydnad och ickevåld. Gandhi skilde på pacifism, som handlade om att själv inte aktivt delta i våld, och ickevåld, som snarare var att aktivt ingripa vid förtryck och våld.

[3] Annika Spalde, Pelle Strindlund, *I vänliga rebellers sällskap Kristet ickevåld som konfrontation och ömhet*, Arcus förlag, 2004.

[4] Judith Butler, *Krigets ramar - När är livet sörjbart?*, Hägersten: Tankekraft förlag, 2009, s 32-33.